

מפסוק שעל חטא שוגג כזה אין מביאין קרבן, אבל ודאי לגבי עצם החטא נחשב שפיר חטא בשוגג, ושפיר כתב המג"א דהוי כאוכל חלב בשוגג, עיי"ש.

★ ★

במשנה: אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר.

וברש"י לאור הנר וכו' בודקין שלא יעבור עליו בכל יראה ובכל ימצא.

ובתוס' הקשו עליו דלגבי כל יראה סגי בביטול.

בשו"ת הרי"מ מגור זצ"ל (או"ח סי' ז) כתב ליישב דברי רש"י, בהקדם מה שיש להעיר מדוע הקדים רש"י ד"ה לאור הנר קודם ד"ה בודקין, וכתב דהנה בגמרא ב"ב (צד ע"ב) מבואר לגבי מקיים כלאים, דאם ממעט מקצתן ומניח מקצתן מיחזי כאילו רוצה במה שנשאר ונחשב מקיים כלאים בכרם משא"כ אי לא מתחיל כלל, עיי"ש. וא"כ גם לגבי חמץ י"ל דבאמת מדאורייתא בביטול סגי אם לא בדק כלל, אבל אם בודק את המקומות המגולין ולא בודק בחורין ובסדקין, א"כ נחשב שרוצה בחמץ שנמצאין בחורין ובסדקין, ואז לא מועיל הביטול ושפיר עובר כל יראה ובל ימצא, וע"כ שפיר הקדים רש"י שצריך לבדוק לאור הנר, והיינו שאנו מדברים כאן מתקנת חכמים לבדוק בחורין ובסדקין, וע"ז שפיר המשך רש"י שבודקין שלא יעבור בכל יראה ובכל ימצא, דאם לא יבדוק בחורין ובסדקין אז אף שביטל יעבור על כל יראה על החמץ הנמצא שם, דמזה שלא בדק שם ובדק במקומות אחרים מראה שרוצה בחמץ הנמצא שם וכנ"ל.

וכתב די"ל עוד, דכאשר חכמים תיקנו לבדוק החמץ, אף דעיקר תקנתם היה משום דילמא אתי למיכל וכדכתבו התוס', מ"מ אם הוא אינו בודק זה מראה שרוצה בהחמץ וע"כ לא יועיל הביטול, ושוב יעבור על כל יראה ובל ימצא, וכמו דכתבו רש"י ותוס' שם לגבי כלאים, ולא דמי לככר בשמי קורה או בבור המובא בתוס' כאן, דשם מה שאינו מבער אינה הוכחה דרוצה בהחמץ כי שם יש לו טירחא לעלות או לירד וע"כ שפיר שם הזכירו רק דילמא אתי למיכל, משא"כ כאן שחכמים תיקנו לבדוק והוא אינו בודק זה הוי הוכחה נגד הביטול, וע"כ שפיר כתב רש"י דהבדיקה היא שלא יעבור בכל יראה ובכל ימצא.

במשנה: אור לארבעה עשר בודקין את החמץ וכו'.

בספר בני יששכר (ח"ב מאמרי חודש אדר סוף מאמר ד' קנ"ו ע"ג מדפי הספר) מביא שם הטעם דמתחילין ללמוד הל' פסח ביום הפורים [שהוא ל' יום קודם הפסח] זמן מחיית עמלק, מפני שהתחלה של מחיית עמלק מתחיל בפורים ונגמר בע"פ, וסך הכל של השעות של שלשים יום הוא תש"ך שעות שזה בגימט' ג' פעמים עמלק, שהוא לבטל שיעור קומת קליפת עמלק במחשבה דבור ומעשה, וזה הטעם שאי' במשנה הלשון אור שאז הזמן שיוצאים מחושך לאור ע"י גמר מחיית עמלק.

ובזה אפשר לתרץ קו' הרא"ש שהקשה למה אין מברכין שהחיינו על בדיקת חמץ, דברכת שהחיינו מברכין תמיד כשמגיעים להתחלת הזמן, והתחלת זמן מחיית עמלק כבר התחיל ביום הפורים ואז כבר ברכו שהחיינו על מקרא מגילה וקיום מצות היום, עכת"ד ז"ל.

★ ★

במשנה: אור לארבעה עשר בודקין את החמץ וכו'.

וברש"י בודקין שלא יעבור עליו בכל יראה ובכל ימצא.

המגן אברהם (סי' תלד ס"ק ה) כתב דאיסור כל יראה הכוונה שלא יהיה החמץ במקום הראוי לראות, ועל כן אם האדם לא בדק החמץ ולבסוף מתברר שהיה בבית חמץ, אף שהבעה"ב לא ידע מזה, קא עבר על כל יראה, ודמי לאוכל חלב בשוגג.

והמקור חיים בהקדמתו לסי' תלא הקשה עליו מדוע הוי כאוכל חלב בשוגג, והלא בחלב גופיה אם אינו מתכוין לאכילה דקסבר רוק הוא ובלעו לא הוי שוגג אלא מתעסק, אלא דבחלב אף מתעסק חייב משום שנהנה, אבל בשאר איסורים דפטור מתעסק, א"כ בחמץ שלא ידע כלל שיש לו בבית חמץ צריך לומר דהוי כמתעסק ופטור.

ותירין דמתעסק פטור רק בדבר שאסרה התורה לעשות מעשה, אבל בחמץ שהתורה אסרה שלא יהי' חמץ ואסור אף בלא מעשה, א"כ שפיר נחשב עבירה אף דהוי כמתעסק.

ובשו"ת ר' עקיבא איגר (ח"א סי' ח) הביאו, אך חלק עליו וכתב דהפטור של מתעסק אין זה פטור שלא קעבר חטא כלל, אלא מתעסק גם נחשב חטא בשוגג, אלא דילפינן